

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

„1/2 „ 1 „ 60 „

„1/4 „ — 90 „

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

„1/2 „ 3 „

—o—

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, în alte
locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

—o—

ADRESA:

„RĂVAȘUL“

CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

O vorbă către tinerii noștri.

II.

Vorba e: creșterea ni-e rea și ni-e greșită. — Să nu vă supere răspunsul spus așa verde și românește. Am fost învățați până acum cu tămăieri și cu vorbe în doi peri. Suntem la răscrucea drumului, și nu e bine să ne purtăm cu minciuna. — Bătrânii, crescătorii noștri de azi, nu-și prea bat capul cu noi. N'auzi vorbă cu suflet și cu îndemn cald, care să ne înviorizeze mințile și să ne îndoieie puțința și hărnicia spre carte și spre luptă. Bătrânii își mână valul lor, anevoios și greu, în vremurile de acum, ear noi suntem lăsați în plata noastră. Și de aici zăbava noastră cu puțină dobândă la carte, de aici mințile noastre veduvite de gânduri înălțătoare de năzuri sfinte și mari, și tot de aici sufletele noastre serece de căldura isvoritoare de fapte și lucruri a dragostii de neam și de lege.

Duși pe la școli, copii smulși din aerul curat și pacinic al vieții dela sate, amintirea vie, proaspătă și apropiată a vremilor de ieri, ne mai picură în auz câtă-va vreme, vraja dulce a poveștilor de vatră și cântecele cu bănat doinite de glasul îndulcit al mamei, ce-și preumblă neîntrerupt peste leagăn straja ochilor săi. Dar paznica sufletelor tinere și crude rămâne departe — și grija domnișorului dela oraș rămâne să ș'o poarte el, răzămat de chiagul, bun sau rău, ce i-l'a versat în suflet și în fire croirea de acasă și hrana de sânge și de năravuri suptă dela cei ce-l au. Valul lumii peștrițe

și bălțate dela oraș, fură iute sufletele croite din pânuri slăbuțe și podidesc bobocii de abia involți ai minților tinere cu praful murdar al unor gânduri cu greș și al unor învățături rele ce încurcă firea și mințesc credințele, puse în creții gândului tinăr fie de graiul cu bun sfat al părinților, fie de slova grăitoare despre vremurile și năravurile neamului nostru. Dascălii străini, și de viță și de credință, împuiază urechile ucenicilor lor de carte cu vești și cu povești anumit alese ca să rătăcească și să înstrăineze dela neamul lor odraslele nefericite, date în paza și sub creșterea lor. — Și așa din fabrica rea a școalelor străine ies tineri cărturari la cap și la îmbrăcăminte, domnișori sprinteni și îndemnatici în plinirea unor fapte cu nume rău pentru cei-ce le fac, dar zăbavnici, tîrzi și fără suflet pentru săvîrșirea cuminte de lucruri și treburi cu câștig și cu bună dobândă pentru neamul lor, cari le-ar face cinste și fală, — și ar înflori pe fața luptășilor bătrâni mulțumirea și îndestulirea: că le urmează în luptă tineri iscusiți la minte și îndemnatici la braț.

Și noi pânuri slăbuțe și firi neînchegate bine de acasă, am eșit din școlile în cari ne-am făcut învățătura cam suptăți la sânge, cam greșiți în gânduri și cam mințiți în credințe. Cartea, afurisită slovă pentru cei-ce n'o înțeleg, ne-a domnișorit în port și în vorbă, ne-a îmbăcșit drăguța minte cu ochi albastrii, cu pomăzi și alifii, dar nu ni-a trecut-o prin apele gândurilor potolite, lămurite și bune. Ne-a încălecat »țvicheri« și monoclu pe spi-

narea nasului, dar nu ne-a lipit de cap, afurisita de ea, mai mulțoară minte. Și nu a versat în noi și în inimile noastre mai mult îndemn la lucru și mai multă însuflețire și tragere de inimă pentru treburile bune, și pentru noi o pentru norodul nefericit, care în credință bună, că buni ne întorcem dela carte, ne așteaptă cu sete.

Suntem mulți în număr, dar foarte puțini în însuflețire. Nu se așteaptă dela noi să facem cele lucruri mari. Bătrânii își știu face slujba și fără noi. Dar nici cât se cere, nici acel ceva, ce trebuie să se ceară dela floarea tinerimii ori-cărui neam noi tinerii neamului românesc, a acestei nefericite, de zece-ori nefericite, odrasle de crai, nu facem și nu împlinim.

Vreți să știți, că ce e acel ceva? Intrebați-vă sufletele, de cumva mai sunt ale voastre, și ispitiți-vă inima, de cumva aveți dragoste de neam încă, și o să vă spună, hotărît o să vă spună.

În bătaia aspră a vremilor de acum, când par'că și ceriul își năruie blăstămii peste neamul nostru, e dureros, e zdrobitor de dureros, că noi cei chemați a aduce izbânda doririlor și așteptărilor de mâne, stăm năuciți și prostiți la suflet și la minte în fața neîngăduitoarei primejdii.

Avem brațe și puțință deșteaptă la cap și spuneți, de cum-va vom avea și însuflețire, că fi vor oare lucruri pe cari, înfrățiți, nu le-am putea săvîrși cu bună și fericită plinire? — Cel-ce geme potignit de sarcini, strivit de îngreunări, și întunecat la suflet de păcatul neștiinții și al nepriceperii de

FOIȚA RĂVAȘULUI

„Preacurata“.

»Zămislirea Sfintei Ane, când a zămislit pe Preacurata Fecioară«.

9/22 Decembrie.

Aceasta e numirea unei sărbători vechi în biserica răsăriteană. Azi însă stă ascunsă în vechile cărți bisericesti și amuțite sunt și buzele creștinilor în această zi, pe când odinioară cântau cântări de laudă în onoarea Preacuratei. Ziua de 9 Dec., Zămislirea santei Ane, se numără între sărbătorile legate, pe cum ne arată rânduiala Impăratului bisantin Emanuel Comnenul din veacul al XII., care înșiră ziua aceasta între sărbătorile cele mari. Multe sărbători a ținut și ține sfânta biserică în cinstea maicii Domnului, cari sunt un strălucit omagiu adus de omenime celei ce a fost învrednicită să fie Maica lui Dzeu. Creștinii s'au grăbit dela început să exprime, cât se poate de bine cuvintele Arhanghelului Gavriil și să arete, că într'adevăr Maria e »plină de dar« și nici o pată, fie cât de mică, nu este într'însa, care i-ar întuneca sau micșora deplinătatea darului ei Dzeesc. Și pentru-ca să fie deplină onoarea Preacuratei și să nu rămână nimic nelăudat și neslăvit într'însa, vechii creștini înțelegând bine învățăturile primite dela Apostoli prin graiul viu, au prăznuit cu cântări de mărire și laudă și zămislirea Preacuratei, adecă clipa cea dintâiu când a început dinsa să-și ia ființă în pântecile mamei sale, momentul acela, când sufletul ei zidit de Dzeu s'a împreunat cu trupul format din sângele părintesc.

Ce rost a avut dar aceasta sărbătoare ca să preamărim în deosebi zămislirea Preacuratei, când sărbătoarea nașterii se pare că în deajuns cinstește venirea ei în lume, vestindu-ne răscumperarea noastră? Un motiv deosebit a trebuit să îndemne sfânta biserică ca să introducă aceasta sărbătoare în cinstea Preacuratei și încă un motiv, care nu arată numai începutul Preacuratei în pântecile maicei ei, ci înseamnă un fapt deosebit, un lucru fără de asemănare. Biserica s'erbează un lucru, o întâmplare, o persoană atunci, când acelea sunt peste ordinea zilei, sunt sfinte și înălțătoare. Dacă a s'erbat dar biserică zămislirea Preacuratei, aceea a trebuit să aibă de basă credința într'o zămislire, ce nu are seamăn, într'o zămislire sfântă a Preacuratei și aceea credință — dacă se poate dovedi, pe cum se și dovedește, că sărbătoarea a esistat în veacul al 5-lea în Răsărit, a trebuit să-și aibă rădăcina în tradiția celor dintâiu veacuri, în vestirea și predicarea Apostolilor, deoarece-ce a fost lipsă de un timp mai îndelungat, ca să se închege credința din lăuntru într'o manifestare esternă, într'o sărbătoare bisericască.

Astfel se poate dovedi, din aceasta veche sărbătoare, că noi am primit credința în zămislirea și plămuierea deosebită și sfântă a Preacuratei din cea mai veche tradițiune, din graiul viu al Apostolilor.

Să cercăm însă în ce constă sfințenia zămislirii Preacuratei și îndeosebi, care a fost îndemnul, ca creștinii vechi să sfințească o zi de sărbătoare în cinstea zămislirii ei.

Fiind-că biserică s'erbează numai momentele sfinte din viața cuiva, de sine urmează, că biserică a crezut în sfințenia momentului, în care a

fost concepută Preacurata Fecioară Maria. De altă parte e articol de credință, că fiecare om să zămislește și să naște întinat cu păcatul strămoșesc. Unde e păcat nu poate fi sfințenie, — și dacă biserică a crezut în sfințenia momentului zămislirii Preacuratei Fecioare — care credință se vede din praznicul amintit — e semn, că biserică din timpurile celea mai vechi a crezut, că zămislirea (conceperea) Maicii Domnului a fost scutită de păcatul strămoșesc și sfântă.

Acesta este temeiul sărbătoarei din 9 Dec. și numai acesta poate să fie.

Aceasta credință a bisericii răsăritene ne-o arată cântările și laudele prin cari se preamărește în ziua de 9 Dec. v. Preacurata Fecioară Maria și cari nu se pot lua numai de cuvinte înflorite și aruncate fără rost și înțeles, ci presupun o credință adevărată și tare, că sufletul Mariei a rămas cu totul nevătămăț și neatins de păcatul strămoșesc. Astfel canonul sărbătoarei zice despre Maria, că este »pecetluită cu Dumnezeescul spirit« (peasna I. Trop. 2), adecă este scutită de ori-ce prihană sufletească încă din pântecile maicii sale, căci așa o primește Ana în sinul seu pecetluită cu pecetul darului Dzeesc. »Ceriul nou se zămislește în pântecile Anei« (peasna IV. Trop. 3), »Cort neîntinat« (Trop. 5) »biserică sfântă ia Ana în launtru pântecelui seu« (peasna I. 2) »pe care cu bucuria inimii se o ferim, ca pe ceea-ce este una fără prihană« (Sedealna Can.) și »a căreia sfântă zămislire se o cinstim« (Sed. Mărire și acum). Mărginesc numai la cuvintele cântărilor din sărbătoarea zămislirii Preacuratei, ca să arăt cât de bine e exprimată credința în conceperea nepătată a Maicii Domnului. Apriat nu se face pomenire de păcatul strămoșesc, dar laudele

carte și de învățătură, n'are oare lipsă de vorba cuminte și limpede și de sfătuirea caldă și cu bun gând dată, acelor ce au puțința de a i-o da? — Nu cu sunet de trâmbiți și cu larmă asurzitoare de oameni fără ispravă, ci pacinic, domoliți și îndrjiți în gândul plinirii lucrului mântuitor, ar trebui să intrăm în luptă.

Cupa cu beutura întremătoare a culturii am putea-o apropia de gura însetată a fratelui apăsător, așa liniștit și fără vrajbă, și stăpânii noștri, de mai au suflet de creștini și de om, n'o să opăcească în lucrarea lor pe cei-ce slujesc, cu apostolia lor, binele de obște al tuturor, și al crăiei și al neamurilor ortăcite în trai cu noi. Spuneți, nu sunt atâtea lucruri bune pe cari le-am putea face noi, neamestecându-ne în trebile bătrânilor, ci împlinindu-ne numai îndatoririle noastre de tineri cumiți și de Români buni și însuflețiți? — Ar fi bine să începem și noi a judeca lucrurile cu minte mai bărbătească. Să învățăm cu tragere de inimă și să lucrăm cu căldură și cu îndemn aprins ceea-ce ne îngăduie vârsta și puțința. Cei-ce gândesc și simțesc ca mine, cred că mă înțeleg. Și eu acestora le grăiesc. Cei cu rugina înstrăinării pe minte și pe suflet, trăiască-și traiu'n pace. Cei buni, puțin câți vor fi, cerce a se deservîși și a-și înfrăți puterile și nizuirile spre luptă și spre muncă.

Neamul nostru n'are lipsă de o droaie de netrebnci, ci de o mână de luptași buni și cu suflet.

Petru Suciu.

Misiuni populare în diec. Lugojului.

Lucrările menite a deștepta la nouă viață sufletească poporul nostru credincios, s'au început în mod norocos și în diecesa Lugojului. După cum am anunțat într'un număr de mai înainte, la inițiativa tinărului protopop din Orăștie, *Dr. Valeriu Tr. Frențiu*, s'au făcut misiuni, în frunțașă parochie *Cugir* și în *Orăștie*, centrul districtului protopopesc. La aceste misiuni, cari sunt de bun augur pentru cele ce vor urma în diecesa Lugojului la dorința expresă a Episco-

amintite eschid păcatul acesta și mai ales pe aceasta, căci păcatul moștenit se leagă de sufletele noastre îndată la zămislirea unui fiecăruia în sinul mamei sale, îl întunecă și îl lipsește de darul Spiritului sfânt și dacă și zămislirea Maicei Domnului ar fi fost ca și a altora nici decât nu s'ar putea numi »ceriu nou«, »cort neîntinat«, »pecetluită cu dar Dumnezeesc« și mai ales »una fără prihană« și zămislirea ei încă nu ar fi fost »sfântă«.

Și acum când Apusul s'erbătorește jubileul de 50 de ani dela statorirea s'erbătorei zămislirii, noi nu avem decât să ne reîntoarcem la vechea creștinătate, ca să ne învețe, ce să credem despre Maica Dlui și cum avem să o cinstim, ca nici un mărgăritar să nu lipsească din coroana împodobită ce i-a închinat-o bis. Răsăritului, din al cărei sîn s'a nutrit și a supt adevărata credință și biserica din apus.

Învățătura zămislirii fără prihană nu e făurită și iscodită de călugării lesuiți, cum zice »Biserica și școala« dela Arad, ci au scos-o și ei din cărțile noastre bisericesti și din laudele sfinților părinți în onoarea Precuratei Fecioare, pe cari noi le-am dat uitării și frații răsăriteni acum 50 ani au fost atât de neisteți încât au tăgăduit și cea mai clară a lor învățătură vându-se întrecuți de apuseni în zelul de a cinsti cuviincios pe Maica Domnului, în loc să reclame dreptul de întâietate al bisericii din răsărit la aceasta s'erbătore.

Dr. Iuliu Florian.

Amintiri din Blaj.

Era primăvara anului 1883. Eu urmam cursul clasei a IV-a normală în Blaj. Într'o dimineață frumoasă de primăvară — va fi fost sigur 3/15 Maiu — ne trezim într'o fierbere mare, neobicinuită în micul, dar noue Românilor

pului *Dr. V. Hossu*, au luat parte conducătoare: *Dr. E. Dăianu*, protopopul Clujului, care și-a câștigat pracsă pe acest teren, apoi vicarul Hațegului *Dr. Iacob Radu* și protopopul Orăștiei *Dr. V. T. Frențiu*. Legăturile în cari stăm cu acești fruntași preoți ai bisericii noastre nu ne iartă, ca să facem noi aprecierea, meritată altfel, a acestor misiuni. Trebuie să lăsăm acest rol altor foi, poate foilor locale din Orăștie, cari ca organe activiste trebuie să țină seamă de aceste acțiuni, ce deșteaptă și regenerează masele cele mai largi ale poporului, pe țeranii noștri, cari sunt temelia neamului. Nu ne putem înse reținea nici noi de a nu da în cele următoare un scurt raport despre decursul acestor importante misiuni.

În Cugir.

E cea mai puternică parochie unită în părțile ardeleni a diecesei Lugojului, așezată tocmai în marginea diec. spre munții Sebeșului. Hotarul comunei se estinde până în România. Sunt locuitori, cari locuiesc la munte, 15 chilom. departe de comună. Altfel comuna e compactă și puternică. Are peste 4000 locuitori, între cari peste 3000 Români, toți uniți cu Roma, foști grănițeri. A fost o inspirație norocoasă a alege această parochie drept început al misiunilor. Joi, în 15 Dec. la orele 12 din zi, sosiră misionarii *Dr. Radu*, *Dr. Dăianu* și *Dr. Frențiu*. Descind la parochul prim Ioan Dreghiciu, al doilea paroch e Teod. Crișan. Sunt întimpinăți cu dragoste. Parochul rom. cat. a venit tocmai din celalalt capet al comunei, distanță de 2 chm. să salute și el pe cei ce au venit în numele Domnului.

La 3 ore sună clopotele și se bate toaca, ca de praznic. Oameni mulți s'au adunat în jurul bisericii. Nu știu ei ce are să fie, dar au venit, cu drag. S'au lățit faime curioase, cari se desmint curând. Între altele, că vine vlădica, pe care-l doresc și-l așteaptă.

Era mai îndesuită biserica, când cei trei preoți, misionari, au eșit cu patrafirele, înaintea altarului, și au intonat »Împărate ceresc!« — După aceea *Dr. Dăianu*, a rostit de pe amvon cuvântarea de introducere, arătând scopul lucrărilor, ce să încep și învățând pe creștini ce să facă în aceste zile. A urmat vecerne, apoi *Dr. Radu* a predicat despre scopul omului. Era mai la 6 ore, când creștinii au eșit din biserică.

Vineri, 16 Decembrie st. n. la 7 oare s'a început utrenia. La sfârșitul ei, *Dr. Dăianu* a predicat un ceas despre păcat. Liturgia a celebrat-o *Dr. Frențiu*. După evanghelie a predicat *Dr. Radu* despre pocăință. Era la oarele 12 când s'a sfârșit sf. liturgie. După câte-va vizite la frunțașii comunei, preoții se intrunesc la prânz, la masa On. Teod. Crișan, parochul al II. Au mai sosit într'ajutor On. Iosif Popovici, din Vaideiu, Aviron Balomiri din Balomir și Nic. Muntean din Jibot. Astfel sunt 8 preoți gata de

scumpul orașel. Ce se întâmplase adevărat peste noapte, așa pe neștiute? Studenții dela toate școlăle, mai mari, decât normele noastre, prin o înțelegere de mai înainte conveniseră a scăpa »piatra libertății« de perire. Liniștitele unde ale Târnavei-mari se prea apropiaseră de ea și o amenințau cu răpirea de pe »Câmpul libertății«. În noaptea aceea ea fusese scoasă și strămutată mai spre miază-noapte, la locul ei de azi, ca să nu se piardă mărturia deșteptării Românilor din somnul cel de moarte și a adunării celor 40 de mii pe câmpia din sus de Blaj, în semnul reînvierii!

Parcă resimțesc în întregime emoțiunea extraordinară, de care eram cuprinși și noi normalității, și reved sburdălnicia copilărească, cu care alergam toți din toate părțile să vedem cele auzite la fața locului.

Piatra era mutată și mântuită! Stindardul tricolor românesc falfăia deasupra-i mândru, ear pe crucea din dealul viilor de cătră Sâncel altul și un al treilea în virful bradului (pentru gimnastică) din curtea gimnasiului!

Piatra o păzia un »sdravăn« Român din satul Blajului, căruia îi ziceam noi »Pocoiu«. Om după om alerga să vadă plăcuta surprindere a nopții de Maiu, a nopții, care mai în urmă cu 35 ani deșteptase la nouă viață un întreg popor oropsit! Grupuri-grupuri se perëndau și se opriau la vorbă sgomotoasă și agitată.

Studenții din etajul gimnasiului umpleau fe-restrile, cu privirile spre »Câmpul libertății« și noi micuții de supt ei sorbiam vorbele lor de curaj și însuflețire românească! Parcă ved cum — după sosirea în Blaj a dir.-suprem dela Cluj — veniau dintre studenți și prin clasele noastre normale și....

muncă. La 3^{1/2} se încep mărturisirile. *Dr. Frențiu* pregătește credincioșii în biserică, instruându-i pe larg cum să se mărturisască, cum se cade. *Dr. Radu* pregătește și mărturisește cu alți 2 preoți elevii dela școala comunală, fostă grănițerească. *Dr. Dăianu*, cu alți 2 preoți, pregătește și mărturisește elevii dela școala de stat, 66 inși. După aceea toți preoții spovedesc credincioșii, în biserică (3) și (5) în școala grănițerească, ale cărei sale sunt încălzite. De abia la 11 noaptea se gata mărturisirile, ca dimineața la 6 oare să se înceapă de nou. Unii creștini veniseră dela 3 oare noaptea la biserică. Alții nici nu s'au dus acasă, ci au durmit pe la cei din vecinătatea bisericii. 5 preoți mărturisesc până la 12, când se gata sf. liturgie, celebrată de cei trei doctori. După sf. evanghelie dl *Dr. Dăianu* a predicat despre biserică. Înaintea de cuminecare *Dr. Frențiu* a predicat despre vrednicia sf. taine a cuminecătorei. S'a început apoi cuminecarea, împărțită din 3 potire, de cei 3 preoți liturgisitori. Doi au împărțit înaintea altarului, unul în partea muierilor. Abia la 12 ore s'a sfârșit cuminecarea, când s'a celebrat parastas pentru cei morți apoi *Dr. Dăianu* a ținut cuvântarea de încheiere, împărțind din autorisarea arhierului binecuvântarea apostolică a Sfinției Sale Papa dela Roma. S'au împărțit cu sf. taine peste 1200 oameni, și drept fruct al comunității s'a hotărât și înființarea unei reuniuni a femeilor pentru înfrumșetarea bisericii. La 2^{1/2} cei trei misionari, urmați de admirația și dragostea poporului au plecat la —

Orăștie.

Acțiunile după program aveau să se înceapă la 5 oare d. a. Cei trei preoți au mers de a dreptul la biserică. După inserat s'a cântat »Împărate ceresc« și *Dr. Dăianu* a rostit o cuvântare de introducere. Ascultători nu erau mulți; biserica cea mică nu era plină. Erau înse de față și câțiva inteligenți: *Dr. Erdélyi*, medic, cu D-na, *Dr. R. Dobo*, medic, și mai multe dame. Era de față și preotul Ioan Patachi din Jiu-Coroșteni, venind anume să vadă aceste lucruri noue.

Duminecă, 18 Dec. la 9 oare biserica era plină. A celebrat lit. *Dr. Radu*, *Dr. Dăianu* și *Dr. Frențiu*. A predicat după evanghelie *Dr. Dăianu*, despre scopul omului și piedeca lui: păcatul. La sfârșitul sfintei liturgii a predicat *Dr. Radu*, despre pocăință. La 12^{1/2} preoții s'au întrunit la prânz la protop. *Dr. Frențiu*. Veniseră în ajutor preoții: Iosif Popovici, din Vaidei și Ioan Vaideian din Romos. După amiază *Dr. Radu* a plecat spre casă în afaceri urgente. Dela Episcopul Lugojului, informat despre isbânda dela Cugir, a sosit o telegramă de felicitare. — La 3 ore s'au început mărturisirile. La 5 ore s'a făcut vecerne și a predicat de nou dl *Dr. Dăianu* despre cele din urmă ale omului: moartea și judecata. Apoi s'au continuat mărturisirile. Luni, 19 Dec. este hramul bis. parochiale din Orăștie »S. Niculae«. De dimineața se continuă mărturisirile. Liturgia e celebrată de *Dr. Dăianu* și *Dr. Frențiu*. După evanghelie predică *Dr. Dăianu* despre biserică, o predică puternică de peste 1 ceas. La sfârșit predică *Dr. Frențiu* despre s. cuminecătura, și se împărțesc peste 130 credincioși. După amiază la 3 se

Auziam și noi, că unul, de acărui nume îmi aduc bine aminte, adevărat *Nobili*, care ședea la »Tipografie« și-ar fi sdrobit un deget la mutarea pietrii, apoi »Pantea« ar' fi pus steagul pe brad și Șerban — deputatul de azi — s'ar fi prezentat în castelul metropolitan înaintea directorului-suprem, încins cu un brău tricolor și în degete cu inele, și că, fiind provocat ale depune, s'ar fi împotrivit, spunând, că s' delat »drăguță«. Vom mai fi auzit noi și altele, de cari înse nu-mi mai aduc aminte. Mi-a rămas înse în amintire viuă scena dulce, când într'o zi îndată după prânz m'am alăturat muziceii pompierilor, care mergea, cu juratul comunal Gruța în frunte, spre câmpul libertății pe sub biserica satului de lângă podul Târnavei. Sosiți la piatră, Gruța a scos o sticlă cu apă și spunând că a fost trimis să boteze piatră, a întrebat mulțimea, cum să-i pună numele. Atunci am erupt într'un puternic și sguduit »să trăească«, ear clericii de sus din grădina seminarului intonară cu însuflețire: »Deșteaptă-te Române«, etc. S'au alternat apoi mai multe.

Alții mai bătrâni pe atunci, vor ști mai mult și vor fi în stare a îndrepta și defectele amintirilor mele din atâta aflu viu înscris în amintirea mea și le-am dat aici întocmai, drept prinos din parte-mi la iubileul »amēnat« al școlilor din Blaj.

Așa se frământa pe atunci aluatul Românilor în studenții mici și mari ai Blajului!

Inchinare dragă, voue dascăli și elevi ai Blajului și memoriei faptelor voastre românești!

Bucium-Șasa, la 12 Decembrie 1904.

Ariton M. Popa,
preot.

face vecerne și parastas pentru mai mulți răposați, în cimiter la mormintele lor. Să fac apoi rugăciuni pentru înflorirea bisericii, în fine Dr. Dăianu rostește o pătrunzătoare cuvântare de încheiere și împarte binecuvântarea Papei. Astfel s'au încheiat misiunile și în Orăștie, la orele 6¹/₂ seara, spre mângâierea tuturor celor ce au luat parte.

Situația politică.

În Nrul trecut am adus știri despre scandalul nemai pomenit, ce s'a petrecut Marți în 13 Decembrie st. n. în parlamentul țerei. O parte a mobiliariului a fost zdrobit, servitorii au fost bătuți de opoziție. »*Mișei, miserabili, trădători de patrie*« au fost cuvintele, pe cari opoziționalii le aruncau în fața deputaților guvernamentali și tot aceste cuvinte le-au strigat și ministrului președinte Tisza, care pe puțină vreme a intrat în sala ședințelor. În contra opoziționalilor s'a făcut cercetare din partea poliției din Pesta și pe baza raportului înaintat, procurorul a intentat proces. Ca cetitorii să-și poată face idee despre ceea ce petrecute, dăm aici vre-o câte-va amănunte: Deputatul *Lengyel Zoltán* a palmuit pe mai mulți servitori ai dietei și a scos cuțitul din buznaș și a tăiat catifeaua de pe scaunele ministrilor; deputatul *Ioan Hock* a palmuit pe un gardist, a svirlit și a călcat în picioare mai multe cărți de legi; deputatul *Lud. Holló* a bătut cu o scândură mai mulți servitori; *baronul D. Bánffy* a ridicat un fotoliu ministerial și l'a aruncat într-o bancă; deputatul *Z. Pap* a palmuit pe mai mulți gardiști și cătră unul a zis: »Te voi pușca, dar nu numai pe tine, ci și pe Tisza și pe Perczel«. — Ședința de Mercuri a fost liniștită, dar liniștea aceasta însăși prevestea o furtună îngrozitoare. Furtuna s'a descărcat în ședința de Joi. — Joi încă înainte de terminul statorit pentru ședință, opoziția era în sala de ședințe. Înainte de a se începe ședința, contele *Iuliu Andrassy* — care a ieșit din partidul liberal — și-a insinuat o interpelație înainte de ordinea de zi. Vice-președintele *Feilitsch* i-a răspuns, că nu-i poate permite să vorbească, de oare-ce regulamentul modificat nu permite, ca să se facă interpelații înainte de ordinea de zi. Atunci *Andrassy* a declarat, că va vorbi referitor la regulamentul camerei. Deschizându-se ședința prin v.-președintele *Iakabffy* i-s'a dat cuvânt lui *Andrassy*. El declară, că regulamentul modificat nu s'a adus după lege și deci nici nu poate avea valoare și ori și ce hotărâre, ce s'ar aduce cu ajutorul regulamentului modificat nu nu are nici o valoare și nu poate obliga pe nime. În guvernul lui *Tisza* și-a pierdut încrederea fiind-că a lucrat în mod violent călcând legile în picioare. În sfârșit el a declarat, că el și prietini lui vor lucra, ca conflictul să se aplaneze pe cale pacifică. — După el a vorbit *Francisc Kossuth*, declarând, că și el va lucra, ca neînțelegerile să se aplaneze pe cale pacifică. Regulamentului, așa după-cum s'a modificat prin propunerea lui *Daniel*, nu are valoare și nu poate obliga pe nime, fiind-că nu s'a adus pe cale legală. Protocolul luat în ședința din 18 Noembrie e falsificat. Nime nu a auzit nici întrebarea, că primește camera propunerea, nici enunțarea hotărârii și fără de acestea propunerea se consideră ca nefăcută. Acestea însă au intrat în protocolul ședinței ca întemplate, prin ce s'a falsificat protocolul. — A vorbit apoi *A. Apponyi* în același înțeles ca și cei doi de mai înainte. — După aceea a luat cuvântul prim-ministrul *Tisza*. Când a început să vorbească, un sgomotul asurzitor s'a născut în sală. Opoziționalii strigau, fluerau, băteau din mâni și din picioare, și așa cuvintele lui *Tisza* nu se auziau. A fost suspendată în mai multe rânduri ședința, sgomotul înse nu s'a liniștit. Timp de o oră și jumătate a ținut vorbirea lui *Tisza*, însă puțin a putut spune și și mai puțin s'a auzit. El a apărut legalitatea modificării regulamentului și a susținut, că toate hotărârile, ce se vor aduce pe baza regulamentului acestuia sunt obligatoare. *Națiunea* va hotărî, cine a lucrat corect guvernul sau opoziția. — Ședința aceasta s'a închis, fără să se poată constitui dieta. — Ședința de Vineri a fost tot așa ca și cea de Joi. Opoziționalii din nou au început să vorbească referitor la regulamentul camerei, numai, ca să nu se poată ajunge la desbaterea programului. *Tisza* a luat cuvântul și în ședința aceasta și a rugat opoziția, să înceteze cu aceasta nouă obstrucție, ca astfel dieta să se poată constitui și să poată vota proiectul de indemnitate, pentru-ca astfel, să se poată face alegeri noue în timpul cel mai scurt. El a declarat, că chiar și dacă nu se va vota indemnitatea, el totuși va disolva dieta și va face alegeri noue. Declarația aceasta a produs senzație în toate partidele.

Sâmbătă nu s'a mai ținut ședință. Ministrul *Tisza* a fost la Viena, unde a fost primit în au-

diență de Maj. Sa. Să vede, că poziția lui *Tisza* e destul de tare la Curte și veștile unor gazete din capitală, că el ar fi silit să se retragă, s'au dovedit de neadevărate. — Resultatul audienței s'a vădit în ședința de Luni. În aceasta ședință s'a cetit scrisoarea regală, prin care ședințele dietei se amână până în 28 Dec. n. — În 28 Dec. se va mai ținea o ședință, în care se va ceti scrisoarea regelui despre disolvarea dietei și se vor ordina alegeri noue. — Ceea-ce n'au îndrăsnit să facă înaintașii săi, va face *Tisza*, va disolva dieta în stare de ex-lex și va face alegeri noue.

Din acestea să vede, unde a ajuns parlamentarismul unguresc. Părinții patriei, în loc de a lucra spre fericirea poporului, ai cărui reprezentanți spun ei că sunt, se ceartă și face scandale, cheltuind astfel în nelucrare banii muncii cu greu din partea șermanului popor. Singur într'un punct se unesc domni din casa țerii și punctul acesta e *sdrobirea naționalităților*. Când guvernul a pus pe masa dietei absurdul proiect al lui *Berzeviczy*, atunci deputații din toate partidele au iubit și au făcut ovațiuni acestui ministru. Totdeauna, când guvernul lucră contra naționalităților, e aprobat de opoziție, sau cel mult dacă e invinuit din partea opoziției, că e cu prea multă *bunăvoință* față de naționalități.

Acum să vor face alegeri noue. Vor fi alegeri sgomotoase și sângeroase. Toate partidele opoziționale vor intra în lupta electorală ca o singură partidă: opoziția unită. În față va sta guvernul ca mulțimea de funcționari și cu milioanele din fondurile secrete, — opoziția încă dispune de bani. În urmă se va întruni dieta cea nouă, *representanta voinței poporului*. — Trecutul însă ne învață, că nu voința poporului o va reprezenta parlamentul unguresc, — căci poporului singur dreptul acela i-să dă, ca să plătească pe domni din dietă.

Răsboiul din Asia.

Armata rusească.

Rusia își formează a treia armată în Mandjuria sub conducerea generalului *baron Kaulbars*, care a sosit la *Mukden*. Trupele sale sunt în mare parte pe drum și se speră, că pe la mijlocul lui Februarie armata a treia va fi pe deplin organizată și astfel Rușii vor avea aproape cu 100.000 de ostași mai mult decât Japonezii. După ce vor organiza și armata aceasta, Rușii vor începe apoi atacul.

Dela Port-Arthur.

Flota rusească dela *Port-Arthur* e aproape cu totul nimicită, dar și Japonezii au pierdut trei torpiloare și un mare vas de război. — Garnisoana din *Port-Arthur* e convinsă, că încă se va putea ținea multă vreme. Japonezii au pierdut până acum la *Port-Arthur* cam la 60.000 oameni și se crede, că până să cucerească pe deplin fortăreața, vor trebui să mai piardă pe atâta.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Cătră restanțieri!

Din peste 550 restanțieri, cărora le-am trimis mandate postale foarte puțin au răspuns până acum.

Li rugăm deci de nou să binevoiască a trimite sumele restante și abonamentul înainte, că altcum vom sista trimiterea foii, și vom incassa pe altă cale pretensiunea modestă.

— Numărul acesta al »*Răvașului*« e penultimul în anul 1904. La numărul din urmă (53) vom adauge și registrul articolelor publicate, ca să se poată lega colecția și să-și aibă cheia la îndemână.

— **Fundațiune nouă.** Octogenarul canonic din *Blaj*, *Rev. Domn I. Rusu*, a făcut o fundațiune pentru stipendii în sumă de 8000 cor. Fapta creștinească a fundatorului, care și pentru parochia gr.-cat. din *Sibiu*, unde a fost mulți ani paroch și protopop, a făcut mult bine, — n'are lipsă de laudă.

— **Ajutorul de stat** pentru *Archievesa de Alba-Iulia și Făgăraș* a sosit la *Prea Ven. Ordinariat* în *Blaj* în sumă de 200.004 cor. Sunt împărțiți 675 preoți. Suma cea mai mare, ce se împarte, e 1200 cor. (numai doi primesc atâta), suma cea mai mică e de 35 cor. În lista venită dela ministru numele preoților și de astădată sunt maghiarizate.

— **Promoția redactorului nostru.** *Vineri* în 16 l. c. a fost promovat de doctor în sf. teologie *DI Iuliu Florian*, capelan în *Cluj*, și redactorul »*Răvașului*«, și alături de el alți doi preoți din *Ungaria*. Un profesor a ținut vorbire, în care a rugat pe rectorul *Universității*, să le dea acestor trei preoți

titula, onoarea și drepturile, ce i-se cad unui doctor în sfânta teologie, căci ei au făcut tot ce e de lipsă pentru primirea doctoratului. — Rectorul a zis: cu o nespusă bucurie Vă ved iubiții mei, cari odinioară îmi erați elevi, ear azi îmi sunteți colegi. Cu drag Vă promovez de doctori, numai să nu Vă uitați, a lupta pentru binele bisericii și a patriei, atât cu fapta cât și cu peana. La urmă unul dintre noii doctori a mulțumit și a promis, că vor face tot ce vor putea pentru biserică. Notăm, că din colonia română au onorat cu prezența pe *DI capelan: Colonelul Lupu*, capelanul militar *Florian*, oficialii *Polița și Bălan* cu stim. famili, *Ilieș, Petrescu și alții*. — *Viena*, 18 Dec. 1904. *lob.*

Din incidentul promoției sale de Doctor în Sf. teologie, redactorul nostru a primit următoarea felicitare:

Dumnezeu fie cu Tine,
Omenimei să-i faci bine;
Cât vei trăi pe pământ
Tot cuvântu-ți fie sfânt.
Onoarea mărirea Ta,
Rodească în viaa sa,
Inima-ți nobilă blândă,
Urmată tot de izbândă:
Lumină se răspândească,
Iubire, pace cerească,
Unui singur D-zeu,
Fii devotat servul său;
Locul tău p'acest pământ
Onorat fie ori-când,
Răul să nu te atingă
Iar virtutea Ta să'nvingă
Ale sorții lovituri,
Necreștinești creaturi!

Cluj, la 18 Decembrie 1904.

Iacob Murășan.

— **Băncile românești.** Ziarul guvernamental din *Budapesta* »*Magyar Szó*« în numărul său dela 15 Dec. n. se ocupă și cu băncile românești. Să supără, că băncile noastre contribuie spre scopuri românești aceea parte a venitului curat, care e destinată spre scopuri filantropice. Nu-i convine ziarului *Budapestan* nici rubrica »scopuri diverse« dela împărțirea veniturilor. »*M. Sz.*« e de părerea, că spre a pune piedecă lucrării »nepatriotice« a băncilor românești, trebuie să li se ia la revizie statutele și să se controleze, spre ce scop își împart venitele, — și pentru-ca *Românii* să nu mai poată face ce vreau în administrațiunea băncilor, — să li se dea astfel de statute, în urma cărora să poată intra între acționari și *Unguri*. — Par'că până acuma i-a oprit cineva pe *Unguri*, să cum-pere acțiuni.

— **Din archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș.** Preotul disponibil *Ioan Petrașcu* a fost denumit de administrator parochial în *Ciugudul-de-Murș* (protopopiatul *Sebeșului*). — În 16 Decembrie au fost sfințiți de diaconi, ear în 19 Decembrie (sărbătoarea Sf. Nicolae) intru preoți următorii teologi abs: *Eugeniu Pop Păcurar*, subprefect în internatul de băieți din *Blaj*; *Nicolae Berghian*, dispus de administrator-paroch. în *Deag* (protopopiatul *D. S. Martinului*); *Iuliu Grama*, dispus cooperator-paroch. în *Chilheriul-superior* (protopopiatul *Reghinului*) și *Beniamin Colceriu*, adm. paroch. în *Varfalău* (protopopiatul *Arieșului*).

— **În Aiud** s'a ținut la 20 Dec. congregațiunea comitatului *Albei-de-jos*. La ordinea zilei erau mai ales 2 puncte politice, cari au atras atențiunea membrilor români, ca să iee parte în număr mai mare la aceasta congregațiune: 1) Se propunea a se vota încredere guvernului *Tisza* în actuala situație politică. 2) Circulara comit. *Târnava-mică*, prin care se cere aprobarea propunerii păcătoase ca religionea să se propună ungurește în toate școalele de stat. Au luat parte la congregație vre-o 30 membri români, între cari: *I. M. Moldovan*, canonic-preposit în *Blaj*, *Dr. Iuliu Maniu*, avocat, *Stefan Pop*, can., *Ioan F. Negruțiu*, *Dr. Ioan Rațiu*, profesor, din *Blaj*, *Ariton Popa*, preot în *Bucium-Șasa*, *Ioachim Totoian*, preot, *Chișfalău*, *Enea P. Bota*, preot *Șard*, și alți mulți. La propunerea de încredere guvernului *kossuthistii*, prin prof. *Fogarassy* din *Aiud* au făcut contra-propunere, să se treacă la ordinea zilei. *Românii* n'au voit să se alature nici la o parte nici la alta. *Dr. Iuliu Maniu*, într'o vorbire mai lungă, întemeiată și energică, a motivat atitudinea *Românilor*. Propunerea de încredere s'a primit fără concursul *Românilor*. Față de propunerea religioasă în limba maghiară au vorbit earăși *Dr. Iuliu Maniu* și *Dr. I. Rațiu*, profesor din *Blaj*, firește tot românește. S'a trecut peste ea la ordinea zilei.

Cu acest prelel clubul comitatens românesc s'a reconstituit alegând de președinte pe *Dr. Iuliu Maniu*, adv. și v.-preș. pe *Dr. Laurențiu Pop*, adv. în *Abrud*, ear secr. pe *Aurel C. Domșa*, red. »*Unirei*«.

— **DI Ioan Prodan și Oct. Pavelea**, în 10 l. c. au fost promovați la *Universitatea* de aici de doctori în drept.

— **Censura de avocat.** *Dr. Toma Ienciu* în 16 l. c. și *Dr. Coriolan Steer* în 17 l. c. au depus censura de avocat înaintea tablei regești din *Tergu-Murășului*.

— **Martirul »Adevărului«.** Domnișorul Salsinsky, jidovașul din Blaj, a ajuns la culmea gloriei. Într'un proces al »Adevărului« socialist din Budapesta a fost osândit la 3 luni temniță de staf și 100 coroane amendă. Dl Onișor își poate felicita elevul sau măiestrul, sau ce îi este?

— **Procesul nenorocirei dela Aleșd,** unde un alt jidovaș a pus pe Români creduli în gura puștilor s'a sfârșit Miercuri, 21 Decembrie în Oradea-mare. Dintre acușati, cei mai mulți Români, au fost osândiți 21, anume: Silberstein Dezső, jidanul socialist, a căpătat 4 ani temniță ordinară. Florian Pop 3 ani, Iosif Mihalca 2 ani, Dumitru Gurău 2 ani și jumătate. Ceialtați câte 6—12 luni temniță ordinară. Cine au fost apărători nu știu, dar se vede că rău s'au îngrijit nenorociții, pentru-că pe Dr. A. Frâncu, distinsul avocat din Cluj, l'au chemat să-i apere numai în presara pertractării, când firește n'a mai putut primi.

— **In Lapun,** parohie din protopopiatul Clujului, s'a înființat în 21 Nov. n. la indemnul preotului și învățătorului, o reuniune a femeilor pentru înfrumusețarea bisericii. Noua Reuniune, care poartă numele »Credința« pe lângă scopul pomenit mai prevede și stirpirea relelor beției, blasfemiei etc. Statutele reuniunii au fost înaintate spre aprobare Prea Ven. Consistor din Blaj.

— **Reuniunea meseriașilor din Blaj** a ținut în 18 l. c. serată literară. Dl Vas. Suciuc, prefectul tipografiei, a vorbit la înțeles despre miseriile comerciale și industriale românești din Blaj. Dintre meseriași au fost mulți de față. Inteligență tare puțină, iar dintre dame nici una. Seratele se vor continua și e nădejde, că reuniunea aceasta tinere va fi sprijinită după vredniice în vreme scurtă reuniunea a făcut frumoase progrese. Are un capital de peste 800 cor., un local (inchiriat) bine aranjat cu biliard, mese, scaune și o mică bibliotecă. Laudă membrilor și deosebit neobositului ei conducător, prof. Gavrilă Precup.

— **Necrolog.** Victoria Pongraț născ. Galea, a reposat Duminecă în 18 Decembrie st. n. 1904 la 11 oare a. m. în al 27-lea an al etății și în 6-lea al fericitei căsătorii, în Arcalia. O deplânge soțul Ioan Pongraț, inv. și fiul seu Aurel.

— **Notarul din Feleac,** cel vesit de când a adus pe câți-va Români se încununăze statua regelui Matia din Cluj, a murit în mod năpraznic, în 10 Decembrie sara, lovit de apoplexie. Nu am avea nimic de zis, la aceasta nenorocire, căci de *mortuis nihil, nisi bene.* Dar trebuie să însemnăm ce zice poporul din Feleac, care a rămas uimit de moartea grabnică. Pentru-că în aceea sară, era Sâmbăta, notarul Erdödi Ernő (mai înainte Schwarzwald) cinase bine, după-ce lucrase după ameazi, fiind deplin sănătos; și la 9 oare muri culcat pe divan. Poporul zice acum, că asta-i răsplata lui Dumnezeu, pentru-că atunci când a compenit pe câți-va Felecani să meargă la Cluj în capul satului s'ar fi jurat pe cruce, că nu e rău lucru ce face el acum. — Tot ce e de dorit acum ar fi ca autoritățile să pună într'o comună românească ca Feleacul un notar Român.

Dare de samă și mulțumită publică.

La »Serata« aranjată de *Tinerimea română* din Cluj în 26 Noembrie 1904 au binevoit a ne trimite contribuții benevole: Dr. Vasile Bănu, medic, Buzău 20 cor., Ioan Mețianu, metropolit, Sibiu 15 cor., Ioan Butean, dir. gimn., Beiuș 6 cor., George Șuta, protopop, Borlești 4 cor., Vasile Pop, asesor la sedr. orf. Cluj 4 cor., Ladislau Popa, căpitan artill., Brașov 2 cor., George Cimoca, paroch, Hidiș 2 cor. Sara la cassă au binevoit a solvi peste taxă: Dna Motta, Cluj 11 cor., Dna I. Pop, prot., Morlaca 10 cor., Dr. Victor Poruțiu, adv., Cluj 10 cor., Dr. G. Ilea, adv., Cluj 10 cor., Dr. A. Isac, adv., Cluj 8 cor., Dna Ranta, Cluj 7 cor., V. Ranta, jude pens., Cluj 7 cor., Dr. Amos Frâncu, adv., Cluj 7 cor., Dr. Elie Dăianu, prot., Cluj 7 cor., Dr. Sim. Tămaș, adv., Hida 7 cor., Dr. R. Crăciun, med., Carlsbad 6 cor., Petru P. Barițiu, propr. tip. »Carmen«, Cluj 5 cor. 04 fil., Vas. Hossu, jude, Cluj 5 cor., Dr. Rom. Boilla, cand. adv., Blaj 5 cor., B. Podoabă, dir., de bancă Cluj 5 cor., Aug. Giurgiu, compt., Cluj 4 cor., Dr. Stefan Morariu, adv., Cluj 4 cor., Dr. I. Dan, medic, Mociu 3 cor., Dr. Vas. Crișan, adv., Huedin 3 cor., Dr. Iul. Pop, cand. adv. 3 cor., V. Pop, jude Hida 3 cor., Dna N. N. 3 cor., Dr. A. Anca, med. de reg., Cluj 3 cor., I. Popist, major, Cluj 2 cor., Dna Lăpușan, 2 cor., Dna Drăgan, not. 2 cor., Lázár Ödön, Cluj 2 cor., Iul. Codarcea, farm., Turda 2 cor., Möckel, stud. univ., Cluj 1 cor., Tomas, stud. univ., Cluj 1 cor., Miletici, stud. univ., Cluj 1 cor., T. Roșescu, prot., Cluj 1 cor., Hermina A. Moldovan, Cluj 1 cor., P. Rus, of., Cluj 1 cor., Dr. Pordea, cand. adv. 1 cor., Dr. I. Giurgiu, cand. adv. 1 cor.

Intratele dau suma de: cor. 536.20 Spesele au fost: cor. 514.12 Venitul curat cor. 22.08 care adăugându-se la fondul vechiu dau suma de cor. 182.08 Membrarea acestui fond e completarea bibliotecii »Casinei române« din Cluj.

Aducem și pe calea aceasta mulțumită tuturor sprijinitorilor seratei noastre.

Eugen Curta,
controlor.

Emil Pop,
cassier.

Mai nou.

Sesiunea dietei deschisă în 14 Decembrie s'a închis de nou, în 19 Decembrie st. n. după-ce nici n'a putut să-și aleagă președinte. Prim-ministrul Tisza a declarat că la 28 Decembrie st.

n. va convoca dieta la o nouă sesiune, și-i va încerca pentru cea din urmă oară cu ea, ca să lucre.

Dacă nu va asculta, o va disolva de tot și va escrie alegeri noue.

Opoziția așteaptă căderea lui Tisza și e hotărâtă să nu-i facă nimic pe voie.

— Într'aceea între neamurile nemaghiare se continuă protestele contra legii lui Berzeviczy.

Damele sârbe și slovace pregătesc un memorandum de protestare. Numai Rutenii, nenorociții de Ruteni, apără aceasta osândă a lor.

Posta Redacției.

»Lechintioara«. Pretinsele poesii, — de fapt numai niște *versurele*, sarbede, nu se pot publica în foisoara »prețuitei« noastre foi. De le-am publica am arăta că nu o »prețuim«. — **Impresii momentane(!?)** Le-am cetit poate vom și publica, la un timp potrivit. Nu sunt chiar de model dar au norocul de a fi scurt espuse, și asta le apără împotriva banalității, ce le amenință. — **Dlul I. P. in Sind.** Așteptăm până în 1 Ian. — **Dlul V. P. in I.** Dl inginer *Ioan Maxim* are locuința de prezent în Dej Strada Felső-kodor 13. Dela 1 Ian. n' la densusul va fi aplicat tinereul inginer Aurel Stan.

Mare surprindere!

600 bucăți numai cu fl. 195.

Un orologiu aurit, Anker precis cu catenă potrivită, umblă punctuos pentru ce să dă garanță de 3 ani, 1 cravată de mătăsă modernă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel pentru domni cu imit. de peatră scumpă, 1 sugaretă cu chichlimbar, 1 cuțit de busunar cu cele de lipsă, 1 broș pentru dame (noutate), 1 oglindă minunată pentru toaletă, 1 portmoneu de piele pentru bani, 1 coș de mărgele minunat de frumos, 1 păr. bumbi de manjete, 3 bumbi de căm. la pept, toate aur Double cu cheia patent, recușite de scris de nikel, prima, 1 p. butoni de similiu briliante, 3 obiecte de jux de mare efect hazliu pentru tineri și bătrâni, un draguț album, cu 36 icoane cele mai frumoase din lume, 20 obiecte necesare la coresp. și încă 520 alte obiecte nesmintit de lipsă în casă. **Toate laolaltă** cu orologiu — care singur e vrednic banii aceia, costă numai **1 fl. 95.** Trimiterea cu rambursă ori trimițând banii înainte la casa de export.

S. URBACH, Krakau Nr. 154/K

NB. Pentruce nu cunvine să retrimite banii, astfel risicul eschis (66) 2—

La administrația »Răvașului« se află:
»**Visuri trecute**« de Al. Ciura.

Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

»**Căntece**« de Emil Sabo.

Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto.

Cruce sau stea electrica dubla.

D. R. G. M. 88503.

Vindecă și înviorază, pe garanție: *reumă, ischias, astma, viițitul urechii auzul greu, epilepsia, nervositatea, lipsa de apetit, gălbineala, durerea de dinți, migrena, impotența, influenza, pre cum ori ce boală nervoasă.* Acel bolnav, care cu aparatul meu Nr. 88503 nu se vindecă în cel mult 44 zile își capătă banii îndată înderept. Unde nu mai ajută nimic, mă rog a încerca cu aparatul meu. Sunt convins despre înriurirea lui sigură.

Prețul unui aparat mare 6 cor.

(de folosit la boale învechite.)

Prețul unui aparat mic 4 cor.

(de întrebuițat la morburii mai ușoare.)

Centrala de expediție trimite pe lângă rambursă ori anticiparea banilor în toate părțile în țeară și străinătate.

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

20—24

Distins cu diplomă de onoare.

Bernáth E. Sándor magazin de mașini de cusut și biciclete; deposit de instrumente musicale. Liferantul poștei și telegrafului ung. reg.

Cluj—Kolozsvár (lângă podul Someșului.)

Vind și în rate lunare și garantez 5 ani pentru mărfurile mele. — În atelierul meu mechanic, aranjat cu lumină electrică și motor, fac grabnic și cu preț moderat, reparaturi, suflări cu nichel, emailuri de deosebite colori, în baia și cuptoriul propriu.

Nr. Telefonului 412.

Liste de prețuri ilustrate trimit ori cui.

Cine comandează provocându-se la aceasta foaie asigură oare care % bisericei române celei noue din Cluj! — (44) 17—

50.000 părechi de păpuși

4 păr. pentru numai fl. 2-80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghețe. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuși de modă, cu »paspoil«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, cupușii bine pentru iarnă, foarte draguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2-80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

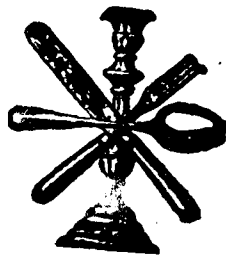
Esp. de păpuși a lui S. Urbach

Krakau Nr. 154/K.

Schimbul permis, și banii se returnează la d. r. astfel risicul eschis. (45) 6—12

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârșciuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main. 31—52.

0 cumpănă de culină gratuit.

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încercat **mărfurile mele de argint mexican** renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » »
6 furcuțe » » » »
12 lingurițe de cafea » »
6 cuțite escelente desert » »
6 furcuțe » » » »
1 lingură mare de supă » »
1 » » » lapte » »
2 feșnice elegante de salon.

46 bucăți la olaltă costă numai

6 fl. 50 cr.

După ori ce comande pe lângă asta dau ca present de răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½ chlg. Argintul mexican e un metal de tot alb (și înlăuntru) pentru a cărui durabilitate și escelentă calitate iau răspundere pe 25 ani.

Espediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european casa centrală de mărfuri.

Scheffer D. Sándor

24—24. Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă

recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de toamnă și iarnă.

Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de toamnă.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căputuri economice, cupușite cu stofă, ori cu blană.

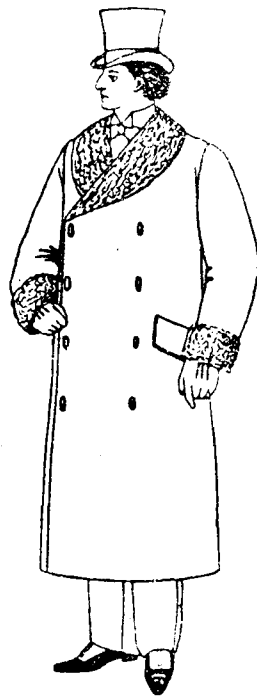
Haine negre de salon și frac.

Bunde de călătorie și oraș.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincă ca măsură e destul a trimite o haină veche.

23 (41—)

Florian